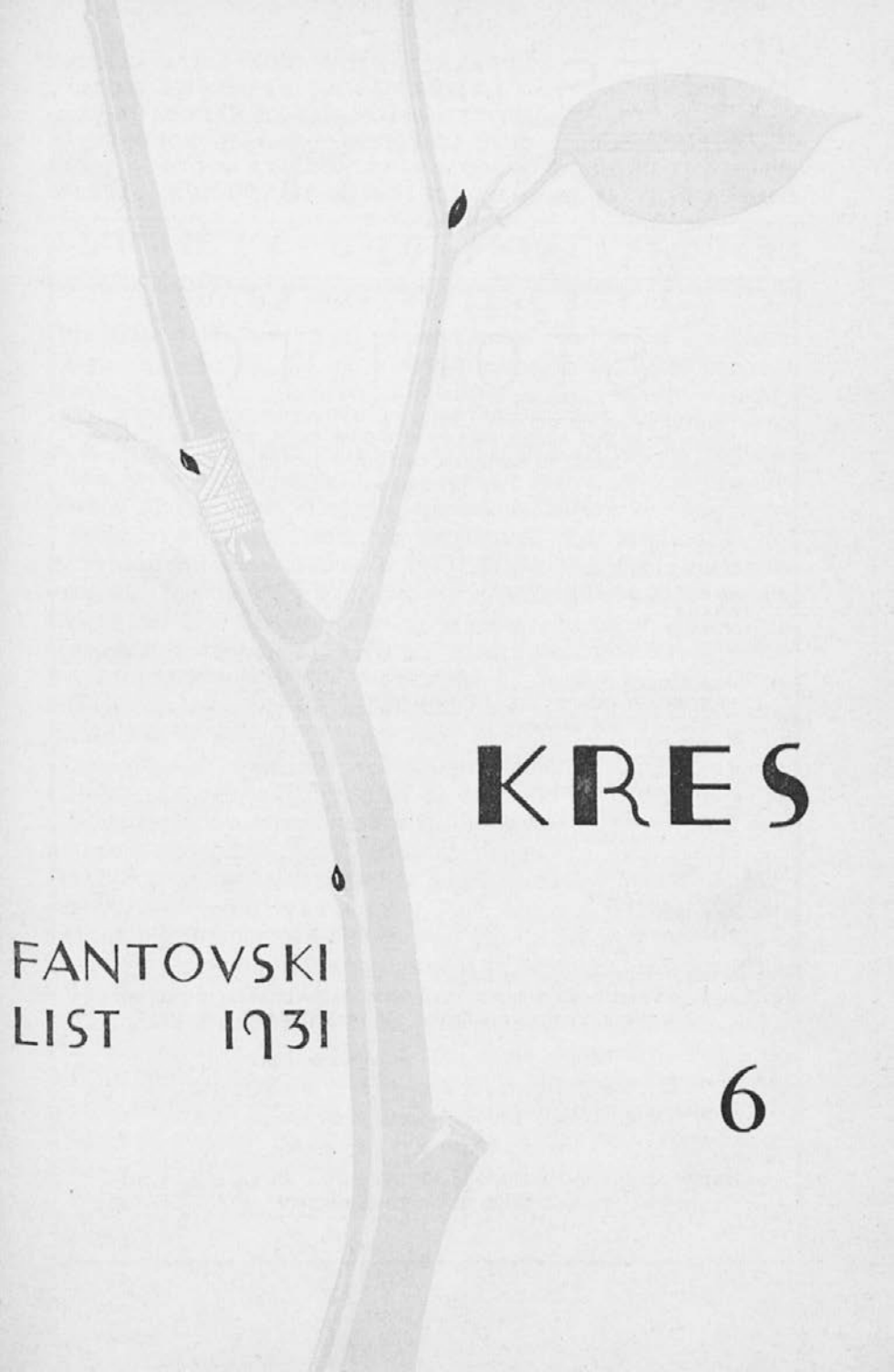




KRES

FANTOVSKI
LIST 1931

6

KRES

UPRAVA FANTOVskega LISTA »KRES«
:: LJUBLJANA, LJUDSKI DOM. ::
NA TA NASLOV NAJ SE NAROČA IN PLA-
ČUJE LIST TER POŠILJAJO ROKOPISI IN
SPLOH VSA DRUGA SPOROČILA. — CENA LISTA 25 DIN. — TELE-
FONSKA ŠTEV. 34-98. — RAČUN POŠTNE HRANILNICE 15.521.

ALI ŽE IMAŠ KRASNO KNJIGO

STORI TO

ki vsebuje praktična navodila za lepo vedenje? Vsakemu fantu je knjiga nujno potrebna, da bo vedel, kako se mora obnašati v družbi in doma, na cesti in v dvorani, v govorjenju in pri pisanju.

V S E B I N A

PRVI DEL

KAKO SE MLADEC VEDE

SNAGA

NOSA

RED

DRŽA

POZDRAVLJANJE

PREDSTAVLJANJE

RAZGOVORI Kako in kaj govorimo
 Ne bodimo nadležni
 Občevanje z odraslimi
 S tovariši
 Z mlajšimi dečki
 Z deklicami
 S sovražniki in nasprotniki
 Občevalne lastnosti mladca

PRI JEDI

NA OBISKU

NA POTOVANJU

PRI IGRI

V NARAVI

O DELIH ČLOVEŠKIH ROK

V DRUŽINI

V SOLI

V CERKVI

DRUGI DEL

KAKO MLADEC GOVORI

OPRAVLJANJE

LAGANJE

TOZARENJE IN ČRNJENJE

ZABAVLJANJE

PRILIZOVANE

IVALJENJE

GOVORJENJE O SAMEM SEBI

VEDENJE MED POGOVOROM

DOSTOJNE SALE

PRIPOVEDOVANJE

RAZGOVARJANJE

TRETJI DEL

KAKO MLADEC PIŠE

Dokler traja zaloga, se knjiga STORI TO dobi v belih, modrih, rdečih ali zelenih platnicah, dalje tiskana z rdečimi ali črnimi črkami, na belem ali modrikastem papirju.

Stane 45.— Din in se naroča pri

DRUŠTVENI NABAVNI ZADRUGI

v Ljubljani, Ljudski dom. Dobi se pa tudi

v vseh knjigarnah

Napiši še danes dopisnico in knjigo naroči ali pa si jo o pri-
liki oglej v bližnji knjigarni.

K R E S

DRUGO LETO 1931 ŠESTA ŠTEVILKA

Umetnost vseh umetnosti je krščanska vzgoja lepega človeškega značaja. Pij XI. je v svojih okrožnicah 1926. ponovno pozval krščansko ljudstvo in mladino k posnemanju velikega vzornika, svetega Alojzija. Obojni spol in vse družabne vrste bi se morale v iskreni vdanosti okleniti duhovnikov in pastirjev z eno samo željo: posvetiti se svojemu stanu. Ako dobro študiramo življenje sv. Alojzija, spoznamo, katere so tiste steze, ki se po njih varno pride do popolnosti. Vse predsodke proč in sv. Alojzij bo stal pred nami kot poseben vzor krščanske kreposti. Morda višji vzor, ko mnogo drugih visokih vzorov. Nič ne de! Naš Triglav mora višje kipeti, ko vsi njegovi visoki sosedje in soznanci, da more biti kralj naših planinskih vrhov. Sv. Alojzij je visok vzor, a previsok ni. Zgodovina Cerkve dokazuje, da se je večina nedolžnih mladeničev in deklet v dobi zadnjih dveh stoletij — tudi med Slovenci — vzgajala v šoli sv. Alojzija. Mladini, ki je po naravi usmerjena k zunanostim in vsak čas pripravljena vreči se na polje dela, kaže angelski mladenič zgled lastnega življenja, da naj mlad človek sam sebe notranje spopolni, preden misli na druge. To niso načela častnosti, marveč večnosti in nihče se ne more imenovati duhoven človek, če se oddaljuje od njih. Tudi Alojzija je hotela zvoditi s te umirjene poti strast prirojene jeze in žeja po ničevi slavi; a on je ta naravna nagnenja brzdal in premagal z neupogljivo voljo. Vendar pri tem ni zaupal v svojo moč, marveč v milost božjo; molil je in se zanesel na priprošnjo deviške Matere božje. Ponižno veruj, pohujšanja se boj, duha premaguj, Boga poveljuj, Marijo blagruj in pogosto se z angelskim kruhom nasičuj! Alojzij je zmagal svet in sebe v duhu pokorščine. Mladina brez vodstva je kakor dirjajoče vozilo brez voznika; ne more doseči nobenih pravih uspehov.

»SVETI ALOJZIJ«, SILVIN SARDENKO (STR. 160 SL.)

Katoliška akcija

F. V.

Pod enim pogojem

Lahko boš vršil, prijatelj, lepe duhovniške naloge, h katerim te poziva neutrudno glas božjega krmarja iz Rima, toda prej mora biti izpolnjen eden neobhodno potreben pogoj. In to je: če hočeš biti drugim apostol, bodi najprej sam v sebi ves čist, pošten, dober, poln pravega božjega duha. Ne more drugim svetiti, kdor ni sam luč, ne more drugim dajati, kdor sam nima. Sam boš rad priznal resničnost te ugotovitve, če le pazljivo prečitaš, kar sledi:

Že papež Pij XI. je naglašal, da je nesmisel delati za Boga brez Boga. Takole je govoril lajikom apostolom: »Katoliška akcija hoče vse prenoviti v Kristusu in zato njeno delo išče čast in slavo Kristusa samega. Da to dobro izvršimo, potrebujemo božjo milost. Te pa apostol ne more dobiti, če ni združen s Kristusom. Šele takrat, ko bomo izgradili Kristusa v sebi samemu, ga bomo lažje posredovali družinam in ljudstvu. Vsi, ki vodijo in pospešujejo KA, morajo biti zato preizkušeni katoliki, prepričani o svoji veri, temeljito poučeni o verskih vprašanjih, iskreno vdani in pokorni Cerkvi — še posebej Apostolski stolici in namestniku Jezusa Kristusa na zemlji. To morajo biti ljudje prave pobožnosti, moško krepotni in tako neoporečno živeti, da morejo vsem služiti za živi zgled.«

Zahteva, ki jo sv. oče stavi na vsakega človeka, ker je vsak poklican za apostola, pomočnika duhovniku, je jasna: kar hočeš druge učiti, pokaži najprej na sebi. V tem je razlog, da KA noče samo delati za druge, da marveč predpostavlja lastno osebnostno posvečevanje vsakega delavca. S tem, da kdo hoče sodelovati v KA za blagor drugih, se tudi sam dviga po tisti poti proti cilju, kamor se končno moramo vsi povzpeti — do Boga. Zmeraj imaš pravico, svoje posvečenje, izpopolnjevanje in zveličanje predpostaviti onemu drugim, toda v KA oboje lahko dosežeš, skoro hkrati.

Ko boš druge moral učiti značajnosti in zavednosti, se boš nehote vprašal, ali je z menoj v tem oziru vse v redu. In ne boš odnehal prej, dokler iz sebe ne izklešeš značaja, za kakršnega

veš, da je Bogu všeč. Sam se boš najprej odrekel strahu pred ljudmi, vsakemu škodljivemu pogajanju s slabim časopisom in knjigo, s slabimi družbami, sam boš najprej pogumno nastopil v javnosti za Kristusove pravice, ko boš drugim hotel vlitati več verskega poguma.

In prav isto je s cerkvenim življenjem. Ker KA hoče, da bi bili vsi ljudje bolj tesno združeni s papežem, škofom in župnikom, bo zato tvoja skrb še prej, da sv. Cerkov kolikor mogoče dobro spoznaš in jo vzljubiš, da sam najprej postaneš nekaj viteški branitelj svojih duhovnih predstojnikov in sploh vsega cerkvenega življenja. In posebno velja še to pravilo za pravo globoko pobožnost, brez katere svet na duševni sušici umira. Svet mora več misliti, če naj postane bolj božji. On mora s češčenjem Najsvetejšega, Matere božje, s čim pogostejšim prejemanjem sv. zakramentov, z rožnim vencem klicati nase milost Kristusovo, vse bolj kot dosedaj, ker brez Kristusa nič ne premore, vse pa z močjo njegove milosti. In če ti hočeš na ta način poboljševati malokrščanski svet, potem gotovo ne smeš zamuditi nobene prilike, da ne bi postal samo mož dela, ampak predvsem mož molitvenega življenja. Čimbolj boš poln Boga, toliko več ga boš drugim lahko dajal. Naj te to zadnje nikar ne oplaši, kakor da si si delo v KA drugače predstavljal: Kdor to misli, si delo v KA preveč posvetno zamišlja in ne bo nikdar šel posebno globoko, niti pri sebi, niti pri drugih. In vendar je geslo KA predvsem: pelji na globoko!

Vsak duhovnik in lajik, njegov sodelavec bodi poln Kristusa, da bodo drugi že v njem videli, kakšni morajo biti, da ga bodo raje poslušali in ubogali in tako z njim in po njegovih stopinjah radi hodili za Kristusom.

Izpolni torej ta edini pogoj: sam bodi dober kristjan.

Poletni čas v organizacijah

Vsak delavec v organizacijah je že moral opaziti, da je vse društveno življenje močno odvisno od letnih časov. Vrhunec društvenega dela pade v pozno jesenske mesece. Meseči

oktober in november so prava sezona društvenega dela, čas setve. Posebno velja to za prosvetno delo. Božični prazniki potegnejo dobre društvene člane v družinski krog. Zopet se oživi društveno notranje delo v januarju in februarju, tudi marec je še plodovit. April je čas velikonočnih praznikov. Po veliki noči pride majnik, kjer lepa majniška pobožnost vleče ljudi v cerkev. Te dobe so sedaj pri kraju in pričela se je poletna vročina in pretesni, vzduhli postajajo društveni prostori, izgubile so svojo pozimi tako veliko privlačnost društvene sobe. Mika vas narava in vabi v svoje naročje. Podeželski društveniki, zlasti kmečki fantje so kar preobloženi z delom. Na polju je treba delati, da nam sadeži ne vtonejo v plevelu. Zrela trava nas vabi, naj pridemo s koso in ne bo še to končano, pa bodo kar po vrsti rumenela polja in bo treba pohiteti z žetvijo, pa zopet oranje in setev in košnja in spravljanje in tako se delo drži dela. Moj oče, skrben mož dela, je ponovno govoril, da kmet o sv. Jakobu nima časa, da bi se vlegel zvečer v posteljo, ampak se more samo za par ur kam pri hlevu malo nasloniti, nato pa ga zopet zagrabi delo. In tako sem tudi doma videl in še danes vidim, ko so se razmere še poslabšale in kmet tujih delavcev več plačevati ne more. Zato dandanes poleti kmečka družina dela noč in dan, da opravi neobhodno delo. O vsem tem delu naših kmečkih družin imajo drugi stanovi (meščan in tudi tovarniški in rudniški delavec) malo pojma. In vse to vpliva tudi na naše podeželsko društveno življenje. Marsikdo misli, da mora torej po deželi društveno življenje v mesecih sezonskega poljskega dela kar prenehati. In vendar nam praksa dokazuje, da temu ni tako. Ravno v poletnih mesecih se na deželi vrsti društvena prireditve za društveno prireditvijo in pri teh sodeluje naša kmečka mladina. Pred leti sem bil na večji telovadni prireditvi v Središču ob Dravi. Dopoldne je bila sv. maša in mladinski tabor. Popoldne javni nastop in lepa ljudska veselica. Sodelovala je vsa središka mladina. Zvečer smo Mariborčani, ki smo napravili izlet k tej prireditvi, morali do 12 ih čakati na vlak. Prijazni središki bratje in sestre so nas spremljali na postajo. Ob tej priliki sem se zanimal za njihovo domače delo. In tu sem zvedel, da bode večina od njih že zjutraj ob treh na polju ali pa na travniku. Bili so to krepki kmečki fantje in dekleta. In to sem videl tudi na mnogih drugih krajih. Kako

je vendar mogoče tem ljudem tako težko in naporno delati, pa vendar obenem še ohraniti duševno svežost in telesno spretnost za razne javne društvene nastope. Videl sem namreč, da so ravno oni Središčani pri nastopu bili dobro pripravljeni in da so tudi njih nagovori in deklamacije bile izborne. — To je blagoslov kmečkega dela, ki sicer telesno in tudi duševno močno utruja, ki pa ne izčrpa. Delo se vrši na prostem v zdravem čistem zraku. Kri se v tem zraku dobro obnavlja in ostane



Dr. Žitko in Fr. Jagodic sprašujeta vodiške fante pri prosvetnih tekmah.

čista ter dovaja udom utrujenim in izmučenim hitro novih sil. Tudi hrana na kmetih je domača, priprosta in zdrava in to daje kmečkemu človeku tudi med največjim in najtežjim delom še vedno dovolj moči za vsako drugo in zlasti še za duševno delo. In ravno tega dela si med velikim poletnim delom mladina željna in potrebna spremembe zaželi. Tudi je sedaj poleti prilika pokazati uspehe onih zimskih mesecev, ko so se vršila predavanja, razgovori, ko so se člani učili in urili. Zato je treba v tem času prirejati tekme v raznih panogah športa (tek, skok, plavanje, veslanje, kolesarjenje itd.) Sedaj je čas taborov, romanj, kajti mlad človek, čez teden privezan k delu na ozkem koščku zemlje, se mora v nedeljo zleteti, razgibati. Tudi če bo romal na Brezje, ali k Novi štifti ali drugam in če bo pozno

zvečer utrujen prišel s pota, bo po kratkem počitku v ponedeljek vesel pri svojem domačem delu.

In naša mestna društva naših industrijskih in obrtnih krajev. Tu je manj razlike med zimo in poletjem. Ampak ena velika razlika je vendar: Poleti ne morete držati mladine več v društvenih prostorih. Ne boste jih več učili združništva in domačih vprašanj, pač pa je to čas gibanja v naravi. Tam ob rekah in potokih naj se sedaj razvija društveno življenje. Tu naj se uveljavljajo načela, ki jih je v zimi vcepljala vzgoja članom, da ne bo to poletno življenje v pohujšanje in v veliko moralno in večkrat tudi materialno škodo. Pametna turistika, ki bo pa skrbno čuvala božjo zapoved: Posvečuj praznik, bode važna panoga vašega društvenega dela. In še živahen stik mestne in kmečke mladine naj bo cilj poletnega dela naših fantovskih odsekov.

Bratje, naj vam bo toplo poletje v velik blagoslov pri delu za občino napredek, za mir in srečo!

Tekme

Naše splošne tekme so se pričele v nedeljo 31. maja. Ljubljansko in kamniško okrožje sta stopila prva na plan. Ljubljansko je tekmovalo v vseh predmetih, ki jih predpisuje



Pri sportnih tekmah v Grobljah. Ihanski fantje-tekmovalci na startu za tek na 100 m.

za letos tekmovalni red. Prav lepo je bilo na Stadionu v Ljubljani gledati te tekme. Prvo mesto je dosegel fantovski odsek Šentpeterske prosvete z 89 točkami, blizu mu je prišel odsek

Prosvete Krakovo - Trnovo. Kamniško okrožje je tekmovalo v Grobljah. Razveseljivo je, da so se fantje po naših odsekih vkljub raznim težavam z vnemo lotili prosvetnega in športnega dela. Letošnji predmet prosvetnih tekem - združništvo - je prav tako važen za življenje, da zasluži vso vnemo naših fantov. Nekatera okrožja imajo dan tekem že določen, druga se še niso odločila. Letos se tekme lahko vrše še jeseni, da bo imel vsak odsek še čas letošnjo tvarino predelati in drugo leto nadaljevati skupno z drugimi odseki in okrožji začeto prosvetno delo.

Zmaga pravice

Povest. — Spisal B. P.

IV.

Vas je vas. Hiša za hišo, hlev za hlevom, pod za podom, vrt za vrtom, kozolec za kozolcem. Vse to pa veliko in majhno, lepo in grdo, čedno in nemarno. Imovitost in ubožnost, pridnost in zanikrnost, gorečnost in mlačnost odseva na teh domovih. To je svet v malem.

Tako je z Bičjem. Pogorska vas je. Kakih dvajset številčk ima. Sadja mnogo obrodi na bičenskih vrtovih in travnikih: hruševe vode in hruševca, češpljevca in suhih češpelj je dovolj v vsaki hiši. Polje je seveda bolj pusto. Kaj se hoče? Kamen je kamen, prst je prst.

Bolj na sredi vasi ob cesti stoji hiša, katere prebivalce že nekoliko poznamo. Vsa je zidana in z opeko krita. Tudi hlev je zidan, a pokrit s slamo. Pod pa je lesen. Nad hišnimi vrati visi lesena deščica z veliko užgano številko, katero imajo otroci za »sedmico«, kadar se uče šteti. Nad številko pa je dolbina, kjer sedi na prestolu Mati Božja z Detetom v naročju. Podoba kaže, da mora imeti ta hiša hčerko gorečo za čast božjo. Vsa je v zlatih in srebrnih penah. V stranskih koticih te dolbine stojita dve posodici z žeravcem, ki popenja svoje zelene in dišeče liste okrog podobe. V sredi stoji druga posodica, iz katere klijejo sivkasto-zelena stebelca s klinčkovim cvetjem, viseča po zidu kakor oltarni prtič. Navzdol pa visi ob robu dolbine

višnjeva svetilka, ki daje v temi tej skupini prav čarobno lice.

Bela hiša ima zelene veternice pri oknih in na koncu je naslikal Lužarjev Francé svetega Florijana, ki ima v roki večjo golido kakor je cerkev poleg njega. Ako še pristavimo, da gleda izpod strehe okno zgornje sobe, smo povedali vse. Gospodar jo je dal napraviti sebi za stare dni.

To je bila Krajčeva hiša.

Krajec je štel osemindeset let o sv. Urbanu tistega leta, ko smo ga videli na kranjskem sejmu. Vdovec je bil. Žena mu je bila umrla pred dvanajstimi leti. Dvoje otrok je imel. Polonica ima sedemnajst let, Janez pa gre v dvajseto leto.

Pač bi bil Krajec lahko izbral nevesto pred dvanajstimi leti. Saj je bil takrat izpolnil komaj šestindeset let, in moški rod ne vene tako hitro kakor ženski. Tudi imetje njegovo ni bilo beraško in redil je vedno po desetero živinčet. Vina in belega kruha je bilo vselej za potrebo pri Krajčevih, in gospodariti so znali! Poslov niso jemali razen stare Agate, ki je bila že od mladih nog pri hiši. Ta je tudi gospodinjala, odkar je mati zatisnila oči. Kar pa je Polona »nauk« odpravila, je veljala ona za gospodinjo. Vendar Agate ni imela nikdar kot dekle, ampak ljubila jo je kakor svojo mater. Saj jo je zibala in pestovala, v cerkev vodila in moliti učila. Kajpak je Agata rada potožila kaki svoji prijateljici, da ji sedaj ni več tako, kakor ji je bilo. A to je že navada pri starih ljudeh. Hudega ji ni bilo, le to ji ni moglo v glavo, da bi znalo tako dekle bolje gospodinjiti kakor ona.

Bila je dobra, ta Agata! Tako rada je imela Polonico, kakor bi bila njena hčerka. Nič manj pa tudi Janeza. Hujše ji je bilo, če je čula o njem kaj napačnega, kakor da bi se nji sami zgodilo kaj zlega. Dokler sta bila še otroka, sta bila tako največ okrog Agate. Oče Krajec se ni mnogo menil za otroka in njiu vzgojo. Žensko srce je pač bolj ustvarjeno za otroško naravo in tudi ž njo tesneje spojeno. Kolikor pa sta otroka bolj zorela, toliko tesneje sta se oklepala očeta. Janez je bil očetov ljubljeneček. Saj sta vedno hodila skupaj, delala in govorila, kolikor sta. Janezova ljubezen je bila bolj zaupna, odkrita, naravna. Polonina ljubezen do očeta pa je bilo bolj boječa, skrivajoča v sebi več strahu nego zaupnosti. Ljubila je očeta, a bala se ga je še bolj.

Polona se je sukala po kuhinji. Vesela je bila poprej zmeraj in prepevala je po hiši kakor ptičica. Nekaj dni sem pa se ji ni tako ljubilo. Tudi cveticam po oknih je že nekaterikrat pozabila priliti. Vse to se ji je zdelo nekako otročje. Pač pa je mnogo več mislila kakor poprejšnje čase. Še vedno so ji šumele po ušesih sladke Cenetove besede, in prišla je naposled do sklepa, da Cene le ni napačen človek.

»Polona, kaj pa premišljaš tako? Glej, včasih sem bil na dvorišču in sem slišal, kako žvrgoliš po kuhinji in vesel sem te bil. Še meni se je zljubilo, da sem zakrožil kako veselo, dasi sem, kakor veš, velik pustež in je moje grlo tako, kakor bi tolkel po reni«, dokonča Janez svoj govor.

»Hi, hi!« se zasmije deklica, »kako si vendar otročji!«

»Zakaj? Ali samo otroci pojo?«

»Menda že«, se zasmije zopet deklica.

Janezu pa ta smeh ni bil po volji. Nevoljen odide iz kuhinje. Komaj pa je zunaj veže, se že zasliši iz kuhinje pesem:

Ko ptičica sem pevala,

Sem sladke sanje sanjala.

Oh zdaj pa nikdar, nikdar več,

Veselje preč je, preč!

Zvesto je vlekel Janez besede na uho. Zmaje z glavo in reče polglasno:

»Te še ni nikoli pela! Pa zakaj to: veselje preč je, preč? Kaj se ji ne godi dobro?«

Ko Janez tako premišlja stopajoč proti podu, mu pride oče naproti. Kar ima v srcu, to mu pride tudi na jezik:

»Oče, zakaj pa Polona več tako ne poje kakor včasih?«

Oče se nasmehe sinovi odkritosrčnosti in odgovori:

»I, saj veš, Janez! Otročarija tudi enkrat mine. Zakaj pa ti ne poješ?«

»Jaz pa nisem za to.«

»I menda že tudi Polona ni več za to.«

In res se začne Janez potlej sam sebi smejeti v hlevu na svoji postelji, da je mogel tako otročje povpraševati očeta in sestro.

Ko pa se priziblje — malo je bila šepasta — v hlev stara dekla, poprime Janeza zopet radovednost.

»Agata, ali veš, zakaj se Polona tako drži nekaj časa sem?«

»Aha, saj res! Tako je sitna kakor muha. Pa nevšečna kako! Nobene stvari ji ne naredim prav. Sama je pa danes že dvakrat lonec prevrnila po peči. Le počakaj, Janez, jo bomo že izvohali.

*

Nedelja je bila. Agata in Polona sta se napravljali v cerkev. Agata je kmalu odložila svoje delavno krilo, oblekla se v rožasto in si privezala belo pečo. Nato pa je pristopila k Poloni in ji pomagala pritrditi si pas. Pred njo na mizi je bila mala pobodica, katero je imela Polona shranjeno med obleko.

»Polonica! Bog ve, kako podobico bodo letos dali gospod kaplan, ko pridejo biro pobirat?«

»I, boš že videla; kaj si tako radovedna!«

»Čaj, pokaži mi svoj molitvenik!«

Agata je neizrekljivo rada ogledovala podobice.

»Kaj ga še nisi nikoli videla?«

In Polona zaloputne pokrov obilne skrinje, v kateri je imela shranjeno obleko in tudi molitvenik.

Agati se čudno zdi to vedenje Poloničino. Še bolj jo prijemata ženska radovednost.

Opoldne prideta iz cerkve. Polona pusti ključ od skrinje v ključavnici. Težko je čakala Agata, da odide Polona v kuhinjo. Odpre skrinjo, pogleda po njej, premeče nekaj obleke in — kaj najde?

Tisti papirček in pa srček, ki ga je bil kupil Cene Poloni.

»Bog in pa sveti križ božji! Aha, sedaj pa že vem, kaj je. Saj sem vedela, da ni brez vsega.«

Od veselja si mane roke in toliko, da ne pozabi deti zopet v red obleke in zapreti skrinje. Naravnost v hlev hiti; tukaj najde Janeza, ko je ravno živini pokladal.

»Oh, Janez, kaj sem videla!«

»I, kaj pa?«

»Ne! Povem pa ne, za nobene denarje ne.«

»Meni boš pa vendar povedala! Le čakaj, drugi teden pride Tirolec po voli. Če ne poveš, ne dobiš nobene dvojčice.«

»Samo tebi, Janez, saj veš, drugemu ne!«

In Agata pove kar je videla.

»Saj to ni nič takega, Agata! Bog ve, koliko si jih ti kupila v svojih mladih letih!« se ponorčuje Janez.

»Oh, nikoli ne nobenega. Kdo je to rekel? Kako bi si upala potem komu pogledati v obraz? Kaj misliš?«

Agatin glas je bil vedno višji. Janez ni hotel nadalje govoriti o tem. Neko prirojeno spoštovanje ga je odvrnilo, da se ni norčeval iz ženice. Sédel je na jasli, podprl glavo s kolenom in se zamislil v to, kar mu je povedala Agata.

Skrivnosti ni zvedel samo Janez, ampak še tisti dan tudi Agatina prijateljica. In ta prijateljica je imela zopet prijateljico in ta zopet drugo. Vse so zvedele za skrivnost.

Agata pa se je doma smejala na tihem. Kadar sta se med tednom srečali s Polono, vselej je morala ta ugibati tisto čudno uganko na Agatinih ustih.

»Agata, zakaj se zmerom smeješ?« jo povpraša resno Polona.

»I, dobro se mi zdi, hi, hi, hi!«

»No, kaj se ti zdi dobro?«

»To, kar zate ni dobro. Hi, hi!«

»Nikar me ne jezi, Agata! Saj tudi jaz tebi ničesar ne zakrivam.«

»Kako si rekla? Še enkrat povej!« in Agata pomoli uho precej blizu Poloničinih ust. Dekle pa je zardelo. A brž se ohrabri:

»Če ne poveš, ne govorim s teboj ves teden.«

Te besede prestrašijo Agato. Take jeze ni marala. Zato ji pove, kaj je videla.

Polonice se poloti silna skrb in s povzdignjenima rokama prosi Agato, da ne bi nikomur nič povedala o tem. Stara dekla je bila zadovoljna s svojo zmago. Zve od Polone tudi, kdo ji je dal ono stvar. Potlej jo pa prav po materinsko posvari, naj se ne zapleta v pregrešno zvezo. »Taka darila so hudičevi trnki«, je dejala Agata. Nazadnje šele, pa tudi komaj na pol, obljubi, da o tem nikomur nič ne pove.

V.

Krajčeva Polona se je zopet sukala okrog ognjišča. Pred hišo pa se je tedaj ustavil gosposki voz, s katerega se je privabil

debel mož. Voznik, ki je skočil spredaj raz sedež in možu pomagal z voza, stopi v vežo:

»Hej, Polonica, smo že tukaj!« izpregovori voznik in se ozre proti kuhinji.

Dekle se takoj prikaže v veži, brisoč si z zastorjem roke.

»Oh, kako sem umazana, kakor ogljar! Saj ne more biti človek drugačen v taki kuhinji. Tolikokrat sem že naganjala očeta, da bi kuhinjo predelali, pa nečejo.«

»Vidiš, Polonica, to je tisti gospod s Tirolskega.«

Tujec se ji prijazno nasmeje, rekoč:

»Toba tan!« (dober dan).

Ti dve besedi se je bil naučil od voznika.

»Kje pa so oče?« vpraša voznik.

»Takoj pridejo. Agata, Agata, kje si?«

»Hoj, kaj je?«

Iz bližnjega hleva pokuka umazani obraz Agatin.

»Pokliči očeta, pa takoj! In Janezu reci, da konja izpreže.«

»Počakaj, da se preoblečem.«

»Saj se boš še potlej lahko, sedaj pa le hiti!«

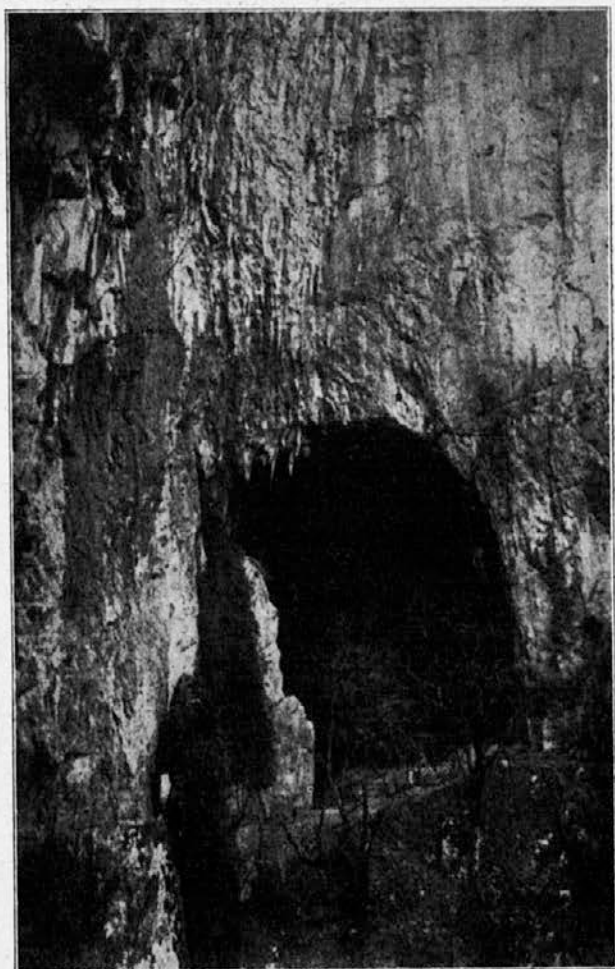
»Vidiš jo, kako je košata! Le počakaj, saj vem, kje te čelvelj žuli«, mrmra dekla sama zase, gredoč iskat očeta in Janeza.

V tem sta Tirolec in voznik že stopila v izbo. Cene — ta je bil namreč voznik — bil bil povedal brž mnogo Polonici, a dekle mu reče odločno.

»Ne utegnem!« ter se izgubi v kuhinjo. Kako bi bil Cene rad šel za njo — toliko ji je imel povedati! A Tirolca ni smel samega pustiti.

Ogledata si izbo. Bela miza stoji v kotu. Res bela! Pozna se, da je čedna gospodinja pri hiši. V kotu je napravljen oltarček. Z najrazličnejšimi barvami pretkani prtič ga zagrinja, in v dolbini sedi na prestolu Mati božja z detetom v naročju. Veličastna kraljevska obleka diči Mater Odrešenikovo in pozlačene zvezdice se blešče po njej. Dete pa drži v roki oblo, ki pomenja svet, s križem na vrhu. Ob podobi stojita dve svečki in od stropa visi svetilka. Ob obeh straneh po steni se vrste podobne različne velikosti s trohljivimi okvirji, vse na steklo okorno narejene. Poleg sv. Jurija na konju je sv. Janez Krstnik z ovčico, sv. Evstahij ima na uzdi košuto z mladičem, poleg sv. Petra s ključi je sv. Anton s prešičkom. Pod stropom pa plava

na tanki nitki viseča steklena krogla z golobčkom v sebi, ki predstavlja Svetega Duha. Ob drugi steni stoji čedno postлана postelja, kjer drže tudi duri v stransko sobico. Za pečjo se ne



Obok z bršljanom v škocijanskih jamah pri Divači na Primorskem.

vidijo cunje, kakor je to semtertje po kmetih, pač pa leže zaporedoma poveznjene sklede za pečjo in po peči in na lesenih

drogih okrog peči visi perilo. Za durmi visi na steni sklednik in žličnik, nad vrati pa dvoje samokresov.

Tujcu se je prikupilo pohištvo in zvedavo je ogledoval vse natanko. Sedaj pa sedaj mu je odgovarjal Cene na vprašanja. A ko je tujec dalje časa verneje ogledoval umetno izrezljani žličnik, pogrēši svojega tolmača.

»Polonica, danes pa vse kupujemo!« reče Cene in stopi skozi kuhinjske duri.

»Beži no, beži, sitnež!« odgovori Polonica in rdečica jo polije. Vendar v srcu ji je bila vseč beseda voznikova.

Ko pa stopi Cene bliže ognjišča, se razhudi dekle:

»Kar z burklami te bom, če ne greš iz kuhinje!«

In res povzdigne huda kuharica burkle, s katerimi je bila ravnokar v peč porinila velik lonec.

»Ne bodi huda, Polonica! Saj me poznaš, da se rad malo pošalim«, odvrne Cene in poboža deklico po licih.

Take šale pa Polonica ni poznala. Hitro udari z roko Ceneta po obrazu.

»Oho, Polonica, kaj znaš tudi birmati?«

Voznik si potegne roko po licih, pogleda jo in vidi, da je črna. Jeza ga zdraži in rad bi se bil maščeval nad hudo kuharico.

Toda ta ga prehití, vzame umivalko iz umivalnika in pravi:

»Čaj, da te obrišem, Cene! Nisem mislila, da imam roko umazano od piskra.«

Cene se umakne. Mislil je, da hoče Polona obraz še lepše naslikati z umivalko. Toda dekle mu reče prijazno:

»Nič se ne boj, Cene, saj je lepa!«

Cene pa ni imel več poguma, da bi nadaljeval svoje šale. Nekaj se je bal tujca, nekaj domačih, da ga kdo ne zagleda v kuhinji, nekaj pa, da bi ga še drugič Polona tako ne pobožala kakor ravnokar. Povrne se k Tirolcu v izbo.

»Saj nisi huda, kaj ne, Polonica?« reče še pri odhodu.

»Beži, beži! Kaj bodo rekli, če naju kdo vidi!«

In vendar ji je bilo žal, da je tako nelepo ravnala s Cenetom. Saj je vendar dober človek. Kako zna govoriti! Janez je pa tako trd kakor klada.

Tako je premišljevala v srcu ter sklenila, da mu hoče poravnati tisto zlo, katero mu je napravila s sajasto roko. Da ga je obrisala, se ji je zdelo premalo zadoščenja. (Dalje.)

Videl sem to uro . . .

Venceslav Winkler

Videl sem to uro Jezusa Boga,
mimo črne zemlje z Materjo sta šla.
Duša je roke za njima razprostrla,
pa sta za ovinkom v sivi gneči umrla.

Kdor ne čuje nikdar jutranjih zvonov,
ta ve, kako tesni železo misli bele!
Oči so svetla upanja razpele
in pojejo, kako gre človek mlad domov.

Na pragu kakor romarji stojimo
in štejemo milijone žalostnih zvezda.
Njegove zvezde ni. V trudnih rokah tiščimo
presveti rožni venec našega gorja.

V življenje

E. delle G. — J. P-ljc

Prišli so dnevi in odhiteli dalje, toda v njih ni bilo več tistega ravnotežja. Pregloboko se je bila ljubezen vživela v dve srci, kateri je Bog sam določil, da bosta bili nekoč drug za drugega.

Ko se je on trpko pogrezal v žalost, je pa njej kljub vsej tugi odpovedi vendar sijala v temino luč, da ga bo zopet, čeprav je bil zašel, kedaj pripeljala nazaj k Njemu, kateri v večnih rokah nosi usodo.

Bog!

Tako je prišel prvi teden, prišla prva nedelja.

»Bo li prišel v cerkev?« si je mislila, ko je stopala počasi z utripajočim srcem po visokih kamenitih stopnicah navzgor. Toda, kamor je segel in dovoljeval pogled -- njega ni bilo.

»Videti ga nisem hotela«, si je mislila v svetem navdušenju njene čiste ljubezni.

Pa vendar ...

»In če on, ki je mislil, da brez mene ne bo mogel živeti, ni zmožen, da bi svoji ljubezni doprinesel to žrtev — kaj sem jaz tedaj izgubila?«

Toda njeno srce je bilo tudi v najglobokejši notranjosti razočarano — zato je pa njena molitev toliko bolj vroče hitela k nebu; ko se je priklonila mlada, lepa glava, da bi sprejela Telo Gospodovo, se je nad njo razprostiral kot kak odsev neke izpremembe.

Šele sedaj je namreč darovala vse ...

In tako je zopet prišel drugi, prešel tretji teden, vedno lepša in bogatejša je prihajala v deželo pomlad, pomlad, ki ju je bila združila, pomlad, ki ju je bila zopet ločila ...

»Kako je čudno, da samo jaz ne morem pozabiti!« si je včasih skoro osramočena dejala. Oh, ko je pa prihajal dan za dnem in se je narava vedno bolj bogato odevala v cvetje, ko se je mladostna sreča in mladostna ljubezen vedno bolj blaženc smehljala v deželo — ah, to so bile ure, kelih trpljenja, napolnjen do roba! Z njim pa se je priplazila skušnjava ...

»Ali naj grem vsaj enkrat zopet tja, kjer sva se našla?« je premišljevalo njeno srce. In — »Mogoče čaka tam name!« ji je utripajoče prigovarjalo srce.

Tako se je nekega dne v resnici odpravila tja. Tedaj pa je vstopila — že med potjo jo je gnala neka zagonetna sila — v cerkev. Zazrla se je v majniški oltar in nad njim v deviško Kraljico; zrla je bele cvetove, ki so dihali vonj kvišku, k Njej — slišala sladke pesmi, ki so odmevale Prečisti v čast.

In nenadoma se je razjokala kot izgubljen otrok, ki je še v zadnjem hipu našel odrešilno pot ...

Tja — ni šla ...

Prav tistega večera pa je sedel tam on — čakal s hrepenenjem — čakal, dokler se ni zmračilo, kakor da bi tudi on slutil njeno bližino. Le dva bela božja angela sta vedela, kako vse drugače bi se zgodilo z njima, če bi se bila zopet našla tam ...

Doma so stariši dobro vedeli za njen težki boj; zato so storili, kar so mogli, da bi svojemu otroku osvetlili temne dneve. S tiho hvaležnostjo je sprejemala vse to, toda ostala je še vedno enako zaprta vase. Kajti komu naj bi potožila, kar jo je pretresalo v notranjosti — kdo bi ji verjel?

In vendar vse njeno hrepeneje, vsa njena ljubezen in skrb je sedaj poznala samo en cilj:

Njegovo dušo!

Da, naj bi šel, kamor bi hotel, naj bi naredil, kar mu je želelo srce, naj bi ji postal nezvest, ali jo pozabil — da bi le njegovo dušo mogla pridobiti za Boga. Toda ...

Niti enkrat ga ni videla tam, kjer je svoji ljubezni naklonila najsvetejši dom, niti enkrat ...

Prišlo je poletje, rože so cvetele in duhte. Da, zdelo se ji je, da niso še nikdar tako sladko razširjale vonja. In tedaj se je zmisllila na živordeče čašice, iz katerih je tudi njej puhtel vonj njegove ljubezni, kolikokrat ji je večer za večerom podaril po eno in pogosto kar koprnel, da bi ji mogel dati.

Če to ni bila ljubezen! In srce se ji je napolnilo z brezkončnim sočutjem — videla ga je, kako tava po ulicah, beden, brez kruha, zapuščen od vseh, tudi od nje.

Ali mu ni morebiti storila krivice? Tedaj so se ji sklenile roke še bolj vroče, skoro kot vihar se je dvignila njena molitev pred prestol Njega, ki tolaži nesrečne in bedne:

»Reši — ohrani ga! Če že zame ne, pa vsaj zase!«

Pa zdelo se ji je, da je njena molitev zaman. Niti enkrat ga ni videla tam, kjer je imela njena ljubezen še edini dom ...

»Mojemu bratu preti težka izguba!« je slišala nekega dne govoriti mater. Njegov sin edinec je namreč ležal na smrtni postelji, popolnoma brez upanja, da bi ozdravel. Če ne bi bilo tako daleč do tja in potovanje tako drago — kako rada bi bila pri njem!

Toda njena bol je bila preveč brezupna, da bi njeno srce občutilo še drugo. Tako je tudi to vse šlo mimo njenih ušes.

Že se je poslavljal poletje in tresoča se jesen se je bližala; prinesla je smrt bogatemu dediču in njej povabilo, naj pride na ženitovanje svoje prijateljice, na katero so jo vezali spomini iz mladostnih dni. — V isti cerkvi se je imela vršiti poroka, prav pred istim oltarjem, pred katerega je že celih šest mesecev hodila klečat in molit ...

Tuja sreča! O, kako težko jo človek prenese celo tam, kjer biva ljubezen!

Bratrančeva smrt jo je odvezala dolžnosti, da bi odšla na svatbo. Pa vendar — ni vedela, zakaj — vleklo jo je nekaj mogočno prav istega večera v cerkev.

V črni obleki se je usedla v eno izmed zadnjih klopi — in kakor v prikazni je videla sijaj sreče, ki je šla mimo nje, o kateri je sanjala nekoč tudi ona. Videla je cvetočo postavo prijateljice, ki je stala prav pred istim oltarjem, na katerega je ona — kot nevidno daritev — položila svojo lastno ljubezensko srečo.

Pa hipoma se je v globini duše prestrašila.

Kaj neki so peli tam na koru?

Zdelo se ji je, da je nežno, sladko, kot da bi jo nosili angelci na perotih, priplavala beseda za besedo:

»Zares, to mora biti čudovito,
Če v srcih dveh ljubezen plameni ...«

Dalje ni več slišala. Zakrila si je obraz z rokami, se naslonila na klop in pričela ihteti — polna notranje bolesti in vendar blaženo srečna, kakor že dolgo ne ...

Ali so bile to samo besede — spomin — ali ? ...

Zazdelo se ji je, da se je nekdo sklonil k njej; toda ni se ozrla kvišku — primaknil se je k njej — nehote se je umaknila. Tedaj pa je začutila, da se je nekdo dotaknil tudi njene roke, nežno, ljubeče, bolj, kot bi jo pobožal, kakor pa prijel ...

V trenutku se je dvignila kvišku, pogledala — zazrla njegove oči.

Kot smrt je prebledela, pretresena do dna duše. Kot pravljica ji je donelo, kar ji je šepetal:

»Pravkar sem se spovedal. Jutri bom prejel sv. obhajilo. Ali mi hočeš zunaj privoščiti eno besedo?«

Nemo se je dvignila ter šla za njim v tih večer. Tresla se je v duši, vse telo je trepetalo.

»Kako se je moglo to zgoditi?« je spregovorila končno in besede so ji prihajale iz ustnic kot lahen dihljaj.

»Tvoj zgled!« je odgovoril, še vedno držeč jo za roko, »in pa milost tistega, kateremu si me ti izročila ...«

»Saj te nisem videla nikdar tukaj!« se je začudila skoro nezaupno.

»Ali je bilo pač treba, da bi me bila videla?« ji je resno odvrnil. »Toda bil je boj brez primere, lahko mi verjameš. Pa to še ni vse.«

Po teh besedah je potegnil iz žepa pismo in časopis.

»Od danes naprej sem redno nameščen knjigovodja največje tvrdke tu pri nas. Sedaj mi bodo pač dali tvoji stariši svoj blagoslov. Pa beri sama ... Tu je pismo in tu oglas.«

Držeča pismo in časopis pri luči prav iste svetilke ob cesti, ki je nekoč videla njene solze slovesa, je brala, česar v prvem hipu ni verjeti ni mogla; nenadoma pa ji je postalo jasno in komaj slišno je kriknila:

»Veš, h komu boš prišel?«

Skoro v skrbah jo je pogledal. Tako naglo se je menjavala bledica in rdečica na njenem obrazu.

»To je brat moje matere. In pult, pri katerem boš stal, je zapustil njegov umrli sin.«

Našel ni nobene besede, le njegova roka se je oklenila njene, privil jo je k sebi in njegove ustnice so se dotaknile njenih.

»Kot da bi sanjala, prav tako se mi zdi ...«

Tone

Venceslav Vinkler

Ko sta šla prvič skupaj, je bilo vse pomladansko in je kipelo iz zemlje, da bi kar z dlanjo zgrabil košček vonjave, ki se je prepredla čez svet in razmajala cvetje in zelenje v vrisk. Tone je bil hribovec, Anica dolinka. Mimogrede sta se našla, Fant je bil neroden in dolg, vedel je samo o drevju in zemlji, o živini in domu, lepe besede ni znal, ko se je ni učil. Dekle se je smejalo.

»No pa!« je rekel, naprej pa nič več.

»Bi z našimi fanti šel«, mu je velela. »Ogladili bi te. In dolgčas je v hribih.«

Začuden jo je pogledal.

»Dolgčas? Kako? Saj delamo.«

Ni mu verjela. Da je tako slišala, je rekla. Da preveč molčijo. Hodijo kot bi bili leseni. Nad kravami se derejo in nad volmi, z ljudmi se pa ne znajo pomeniti.

»No ja!« je bil užaljen in je nerodno iskal v bregu steze čez vrhe in klance. Tam zgoraj je bilo jasno in brez megle. To je bilo, ko sta govorila prvič.

* * *

Drugič sta se dobila, ko sta šla iz cerkve. Spet se mu je smejala. Še bolj neroden in trd je bil. Počasi je povedal, da je hišo pobelil in da bo nov skedenj napravil.

»Zakaj?« je vprašala.

»Kar tako!« je povedal. Da bo bolj lepo. Zdaj, ko je drevje pred hišo posekal, se vidi prav do Ljubljane, še čez. Vsak dan se ne vidi, ko je megla v dolini. Pri njih je pa ni. Vsako uro jasno nebo.

»Hm!« se je obrnila Anica.

* * *

Drugič je razodel, da mu je oče vse prepustil. Ves grunt, samo kot si je izgovoril.

»In se boš ženil?« je vprašalo dekle.

»Seveda«, je potrdil in se čudno smehljaj.

»Le!« je uporno povedala. »Jaz se bom tudi možila.«

Požrl je besedo, pogledal je postrani, nekaj zagodrnjal, potem pa zamahnil z roko:

»No ja!«

Tisti večer je strašansko trdo ropotal po kameniti poti.

* * *

Upal je še zmeraj. Govoril ni, samo mislil in veroval. In kadar je govoril, je pravil suho in zamišljeno.

»Hribovec!« je mislilo dekle. »Ali naj mu prav naravnost povem. Kar s polenom po glavi!«

Pa ga je udarilo samo prezgodaj. Ne predpustno nedeljo se je neznansko začudil, ko je slišal z lece oznanilo, da se Anica moži. Kri mu je zalila obraz, neprijetno je zakašljal, potem se je premislil in tiho zagodrnjal:

»No pa!«

* * *

Ženitovanje je bilo in Anica nevesta. Ves dan je vriskala vas in še pod večer. Takrat so prišli počasi in važno hribovski.

»Bomo plesali!«

»Ne boste!« so rekli dolinci.

»Pa bomo!« so uporno trdili gorjanci.

»Udarimo!« so grozili dolinski.

»No pa!« je rekel Tone nerodno in počasi vzdignil roko. Nekam ustrašili so se in je prišla nevesta sama mirit. Zamisljeno jo je pogledal fant in se razmehčal:

»Pa pojdimo!«

Počasi so se odvlekli v noč.

* * *

V hribih ni megle. Vidi se do Ljubljane in preko nje, skoraj do Krima. Vsaka ura je jasna kot nebo nad hišami. Tudi Tone je miren. Če mu kdo kaj pove o Anici, zmaje z rameni in polglasno pove:

»No ja!«

V dolini grizeta strupena megla in mraz.

V Rogaško Slatino

Leopold Vostner

Zelo rad se spominjam let iz društvenega življenja v Mariboru, kjer se mi je priljubila poštena fantovska družba, kjer sem postal član Marijine družbe in drugih krščanskih organizacij. Poslušal sem predavanja teh organizacij, hodil na izlete in dobil veselje do narave, ki je najboljša predavateljica. Moje izletne točke so bile v lepi okolici mariborski, obmejna sela kakor Št. Ilj, Svečina in dr. Povzpel sem se na Pohorje, šel sem občudovat elektrarno Falo.

Sedaj me je pa tok časa zanesel in zasidral v našem lepem zdravilišču, v Rogaški Slatini.

Prav je, da tudi fantje širom domovine malo bolj spoznate toimensko zdravilišče. Zato želim podati svojim dragim Kresovcem mal opis, nekaj podatkov iz Rogaške Slatine. Vsakega Kresovca, vsakega poštenega fanta in moža, ki stremlji za našimi cilji in idejami, bi tukaj gorko pozdravil in mu krepko stisnil

roko. Da tukaj je predavatelj sam ljubi Bog z lepoto svojega stvarstva, tukaj je predavatelj tehnika in skrbno gospodarstvo ter umna ekonomija.

Vlak, avtobus ali lastno kolo te pripelje v dolinico, katero varujejo prijazni grički z mičnimi razglednimi točkami in tesno oklepajo biser naše domovine v svojem osrčju. Iz primerne razdalje pa opazujeta svoj zaklad sedlasti Boč in Donačka gora, štajerski Triglav ali slovenski »Rigi« (gorovje v Švici). V zdraviliški dolinici vidimo v lepem redu mogočne stavbe in hotele, kakor Donatski dom, Strossmajerjev dom (škof Strossmajer je bil dolgoletni gost in velik dobrotnik naše nadžupnije) nadalje Styria kopališče, Zdraviliški dom, nalivalnico vode Slatina, katere se razpošlje letno nad 3 milijone literskih steklenic, občudovanja vredno tehnično napravo za polnjenje steklenic. Pod gričkom Janina je hotel Triglav, pod cvetličnim hribčkom zdraviliška kapelica sv. Ane. Pri vrtnariji je Stritarjev dom (tam je pisatelj Stritar umrl), potem so švicarija, Uradniški dom, Zagrebški dom, Ravnateljstvo, Ljubljanski dom, Tržaški dom, Slatinski dom, Aleksandrov dom na griču, Beograjski dom, Hotel Solnce, solčno kopališče, plavalno kopališče, Beli Križ, Hotel Pošta, glavno kopališče Hidroterapija in naposled je še pralnica in strojarna. Po sredini dolinice je diven park z gredicami raznovrstnih cvetlic. Po prijetnem šetanju med cveticami pridemo do vrelec in sicer: Styria vrelec, zajet in zgrajen leta 1886., za njim kakih 50 korakov je Tempel vrelec. Zgodovina pravi, da je bil tukaj že za časa Rimljanov studenec, a se je pozneje izgubil. Novejša zgodovina tega studenca takole pravi: Na mestu, kjer je sedaj kip sv. Janeza Nepomuka, je curljal potoček. Grof Zrinski je zahajal rad v te kraje na lov. Ko je prvič došel do tega mesta, sta njegov konj in spremstvo pili z največjim okusom to vodo: to mu je dalo povod, da je tudi on pil. Ponesel jo je tudi nekaj seboj domov. Ker je bil na jetrih bolan, ga je voda Slatina ozdravila. To je bilo leta 1645. In grof Nikolaj Zrinski je prvi ponesel slavo, moč in blagodat Slatine v svet. Sedanji studenec Tempel je bil obzidan leta 1819. pod oblastjo grofa Ferd. Atemsza, ki je bil takrat deželni glavar. In zopet za kakih 50 korakov naprej je Donati vrelec, zgrajen leta 1908. Takoj za njim je vhod v podzemsko dvorano, 55 m dolgo in široko 1.20 s petimi vrelec. Vsi parki so umetniško

urejeni, polni najizbranejših cvetlic in zelenja. Zdravilišče leto za letom bolj napreduje v gmotnem, ekonomskem, tehničnem in higijenskem oziru. Mnogo preureditev je pa še na sporedu, po načrtu odličnega arhitekta. Naša želja je: regulacija ribnika za poletne vožnje s čolni, ustanova gospodarske kmetijske šole in pa Slomškovega spomenika, ker tudi on je bil redni gost zdravilišča. Ustanovil je duhovne vaje za duhovnike in društvo sv. Cirila in Metoda. Škof Slomšek je tudi blagoslovil temeljni kamen naše nadžupnijske cerkve Sv. Križa leta 1862. Vsak izletnik naj si tudi to cerkev in njeno znamenitost ogleda. Blizu cerkve je prijazen Društveni dom.

Na kratko sem opisal naše zdravilišče z namenom, da morda te vrstice koga ožunačijo, da vzame potno palico v roke in pride pogledat naše lep kraje; če je bolan, da ozdravi, če je zdrav, pa da se lepote raduje in jo še drugim oznanjuje.

Meseca avgusta bo tukaj tabor skavtov. Na svidenje, fantje!



Rogaška Slatina.

Mi mladi, mi gremo naprej!

Mirko Geratič

Mi mladi mi gremo naprej, tako je zaorilo v začetku tega stoletja med mladino širom Slovenskih goric in po vseh ostalih krajih bivšega Štajerskega ter odjeknilo celo na Kranjsko. Kakor če potegne močan veter, je zavelo med slovenskimi fanti, v nekaj letih je bila zbrana desettisočera armada najboljših fantov v Mladeniških zvezah.

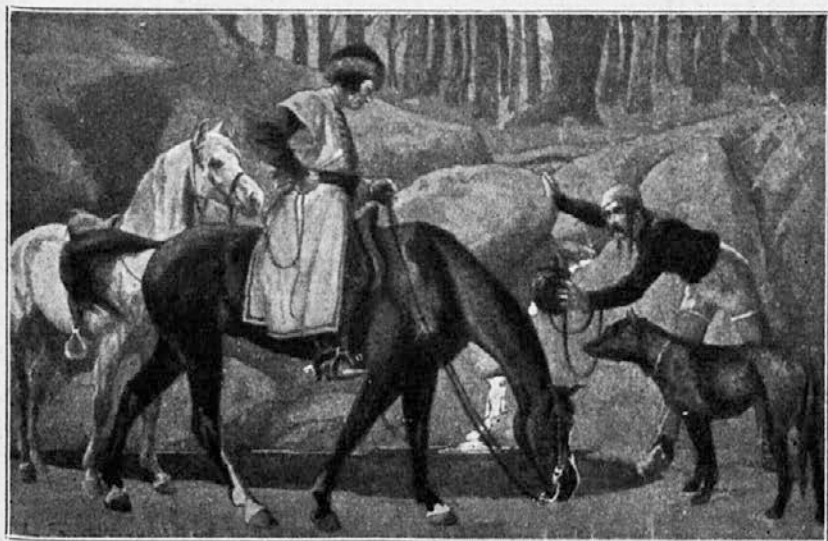
Kakor takrat, prav tako naj tudi danes zaori širom slovenske zemlje klic: »Mi mladi naprej!« Med moško mladino naj zaveje nov, svež duh. Proč z dosedanjim mrtvilom, proč z malodušnostjo. Ne dremajmo zaspani! Stojimo na pragu nove dobe. Bije se povsod ljut boj za krščanska načela. Človeštvo je razdeljeno v dva nasprotna tabora. Na eni strani Kristus in njegovi zvesti, ki mu sledijo tudi takrat, ko ga hudobni bijejo in mu odrekajo njegovo oblast in čast. Na drugi strani pa privrženci tistega, ki je od vekomaj protivnik božji — vsi v materijalizem zakopani ljudje, zaslepljeni od strasti in podžgani od fanatičnega sovraštva do vsega, kar je z božjim v zvezi.

Oboji hočejo mladino — bodočnost našo. Svet in njegovi se laskajo mladini .. pridi in uživaj ... Kristus kliče: »Hodi za menoj!« Na razpotju smo! Kam se bomo obrnili? Ali se zavedamo važnosti časa? Od nas mladih, ki stopamo v življenje, je odvisno, kako se bo ta borba med krščanskim in protikrščanskim svetovnim nazorom končala. Kdo bo zmagal? Gotovo oni, ki bo imel za seboj mlade, krepke vrste — mladino. Zdi se, da je današnji čas za nas ravno tako odločilen, kot oni trenutek, ko je Kristus vprašal svoje učence, ko jim je razodel največjo skrivnost, namreč, da jim bo dal jesti in piti svoje meso in kri in so ga mnogi zapuščali »Ali me hočete tudi vi zapustiti?« Upati smemo, da bo slovenska mladina, osobito naši fantje, bodoči voditelji vsega javnega življenja se zavedli odločilnega trenutka in z apostolom Petrom ravnodušno rekli: »Gospod, kam naj gremo, kakor k Tebi, le Ti imaš besede večnega življenja.«

Nič oklevanja, ker ni časa za oklevanje. Ali — ali! Ali odločno naš, Kristusov, ves z dušo in telesom, v besedi in dejanju

— ali pa ... Srednje poti ni. Fantje slovenski — mladci! Mi smo se že odločili! Ne še le danes, ampak že zdavnaj. Kristusovo zapoved, nauk njegov smo si izbrali za načelo, za vodilo našega življenja. Za ta načela smo se borili, se borimo in se hočemo boriti. Ali nismo tako ponosno, s svetim navdušenjem peli »Trdno se načel držimo«? Ali smo se jih držali? Ali se jih držimo še vedno? Še vedno, kaj ne, bratje moji! Da, vedno in povsod, tudi takrat, ko je vse zakleto proti nam ...

V našem mladem srcu je globoko zasidrana vera v zarjo naših dni ... Mi verujemo v sebe, v zmago naših načel, zato,



Grof Nikolaj Zrinjski odkrije l. 1645 rogaške zdravilne studence.

ker verujemo v Boga, ki pravico deli ... Mi mladi, kipeči življenja, mi gremo naprej ... V fantovskih odsekih se zbiramo. Zakaj? Zato, da ostanemo načelom zvesti vse dni, da še druge pridobimo, da delajo z nami za naš veliki ideal.

Mi hočemo veselo in solnčno mladost. Zato so nam tuje in odvratne vse omame in sladke besede, ki nam jih svet daje. Mar nam za njihove obete! Ne toži se nam po puhli modrosti, vemo, da je prazna in da nas ne more osrečiti. Hočemo krščanske

prosvete, ki je zgrajena na granitni podlagi Kristusovega nauka. Radi bi bili res bistrega duha — blagega srca in krepke volje. Zato gremo radi v naše domove — v snegu, v blatu, po eno uro in več. Ni nam za žrtve, vemo, da iz naših žrtev in našega dela klije novo življenje, rasto uspehi.

Bratje! Poznamo naš cilj — vernost, poštenost, treznost, zvestobo srca. Naj hruje vihar, četudi se nam na pot gromadijo skale, mi mladi, mi gremo nevzdržno naprej!

Mladi grobovi + Krištof Rošer

umrl 12. maja 1931 v Skoplju

Tako nenadno, kakor bi z očmi trenil, si sklenil svoje mlado življenje in legel daleč proč od doma v hladno zemljo. Pred štirimi tedni 16. aprila, si zdrav odšel od nas, a z žalostnim srcem si se poslavljaj, težko, zelo težko je bilo tvoje slovo od nas, kakor znamenje, da si nam podal zadnjič roko, da si nam zadnjič zaklical: »Z Bogom!« in ko sem te tolažil in bodril, si mi odgovoril: »Veš, 18 mesecev je dolgih, Bog ve, kaj se bo še zgodilo.« In res. Komaj je štiri tedne, odkar si se poslovil od nas in že so te daleč tam doli na jugu položili v hladni grob. Srce nam je pokalo žalosti, ko smo izvedeli, da si na smrtni postelji, da si v poslednjih vzdihljajih, in ko so drugi dan žalostno zapeli zvonovi, je takoj vsakdo slutil, da si se Ti po kratkem trpljenju preselil v drugo domovino.

Tvoje telo počiva daleč tam doli v Skoplju in Ti ni bilo usojeno, da bi Te bili mi spremili na Tvoji poslednji poti, da bi Ti bili na krsto, na Tvoj grob položili domačega cvetja; pa kar je bilo nam nemogoče, to je storila narava sama, v dnevih, ko si ležal na smrtni postelji, ko si ležal na mrtvaškem odru in na dan Tvojega pogreba, je narava odela Tvoj rojstni dom, Tvoj domači kraj v snežnobelo obleko, kajti drevje je bilo v najlepšem pomladnem cvetju. S Teboj smo izgubili vzornega fanta, zvestega sina Marijinega in dobrega prijatelja. Ljubili smo Te ne samo fantje, ampak vsak, kdor Te je poznal. Za Teboj ne žalujejo samo Tvoji starši in bratje ter Tvoji številni prijatelji, ampak vsak, kdor Te je poznal. V tej žalosti nas tolaži edinole

zavest, da se prej ali slej vidimo tam, kjer ni trpljenja in žalosti, kjer je samo veselje, mir in rajska blaženost. Spavaj sladko, dragi Krištof, daleč proč od svojega rojstnega doma!

Rajni Krištof Rošer je bil rojen dne 3. junija 1910. Lani je bil prvič pri naboru potrjen h konjenici za 18 mesecev, letos 16. aprila je odšel k vojakom v Skoplje, 10. majnika ga je konj udaril v desno stran glave in tem bolečinam je podlegel 12. majnika, pokopan pa je bil na praznik Vnebohoda Gospodovega.

Pokojni je z veseljem sodeloval pri fantovskem odseku Kat. prosv. društva in pred 2 leti, ko se je v Vojniku ustanovila mladeniška Marijina družba, je bil on med prvimi, ki so stopili v vrsto Marijinih sinov, pod Marijino varstvo. S svojim čednostnim življenjem naj nam ostane vedno nepozaben zgled.

Kdo bo najbolje uganil?

Vprašuje urednik

Proti koncu vojske je ob skaloviti obali nasedla na pečine ladja, ki je bila zavarovana za visoko vsoto. Rešiti se ni dala več in moštvo jo je takoj zapustilo. Družba, ki je bila lastnik ladje, je trdila, da so ladjo zasledovale sovražne podmornice in jo prignale na nevarne skale. Zavarovalnica pa je nasprotno bila mnenja, da je ladja trčila na obalne skale ponoči, ker je kapitan ladjo lahkomišelnostno vodil. Zavarovalnica je odposlala dva svoja uradnika na zapuščeno ladjo, ki naj bi ugotovila ali je ladja nasedla na pečine podnevi ali ponoči. Kako sta uradnika mogla svojo nalogo rešiti? — **Pogoji** kot v februarški številki (ne pozabite poklica in naslova). Nagrade: 1. Stori to! (v razkošni vezavi), 2. Gimnastika, 3. Talna telovadba.

Rešitev aprilske naloge

Težki stroj zavzema samo sredino plošče, okoli stroja pa je plošča prazna. Na ta prazni prostor se vstopi toliko delavcev, da s svojo težo pritisnejo pnevmatiko in vzmeti dol, plošča se loči od stroja, ki visi na dvigalu in avto se počasi izvleče izpod stroja. — Pravilno rešitev so poslali samo trije: Metod Menart, Dol. Logatec, dobil prvo nagrado; Filip Avgust, delavec, Guštanj, dobil 2. nagrado; Karner Ivan, Slovenji Gradec.

FANTJE MED SEBOJ

Trbovlje. Tudi od nas naj pride glas v fantovske vrste. Lani smo se zbrali fantje in smo začeli premišjevati, kaj nam je ukreniti. Ker je zdaj že vse v športu, zakaj bi bili mi zadnji; in ta misel nam je rojila po glavi. Kajti tu pri nas je drugače, tu smo fantje ločeni, uradniki za sebe in mi kmečki in rudarski pa za sebe. Ker so pa oni že delovali v raznih športih, tudi mi nismo hoteli izostati. Tako smo ustanovili lani meseca majnika svoj športni klub za nogomet in sicer pod imenom »fantovski odsek Mladost katoliškega prosvetnega društva«. In sicer se je naš odsek lani jako močno povzdignil in deloval v najlepšem redu. Nismo pa delovali samo poleti s tekami, kajti tudi zimski večeri so nam bili v zabavo in razvedrilo in sicer smo sodelovali pri dramatičnem in pevskega odseku. Največje razvedrilo nam je pa bila gimnastika in lahka atletika. Nedeljske dneve smo uporabili za sestanke z raznovrstno vsebino. Preč. g. kaplan nam je večkrat napravil kratka predavanja o pravem fantovstvu. Tudi fantovski list »Kres« nam ni ostal pozabljen; vsak mesec smo ga pregledali in preštudirali na sestankih. Zdaj nas je fantov že veliko število, ki se držimo skupnosti prosvetnega društva. Letošnje leto smo si nabavili že potrebno opravo in si s tem pridobili še lepo število članov. Res, da si marsikdo misli, da so trboveljski fantje pretepači in razgrajaci, toda mi lahko ponosno rečemo, da takih v naši sredi ni. Mnogo tovarišev je odšlo zdaj k vojakom; spremili smo jih na kolodvor in še enkrat skupno zapeli pesem »Nebo žari«. Ločilo se je od nas tudi nekaj fantov, ki so bili za-

posleni v rudniku in bili odpuščeni, zato so morali med svet, da si zaslužijo vsakdanji kruh. Želimo jim vso srečo v tujini. A največja žalost nam je bila ločitev od našega ljubljenega dušnega pastirja g. Bošteleta, ki je bil premeščen. Želimo mu, da bi bil še vnaprej tak prijatelj in ljubjenec fantov kot je bil do zdaj. Mi trboveljski fantje se bomo držali stano vitno svojih načel in hočemo za naprej tudi požrtvovalno delovati v svojih društvenih domovih. Še eno naj pripomnim: da tudi sedaj, ko je bil mesec nebeške kraljice, nismo spali, temveč smo parkrat peli Mariji v čast in slavo pri večernih šmarnicah. Torej pozdrav na vse fante obširne Slovenije od trboveljskih fantov.

Zagreb. Odprl sem list v knjigi življenja in bral: vstani in pojdi, zakaj borba življenja zahteva. — Šel sem in se znašel v belem, šumečem velemestu Zagrebu, od koder Vam, fantje, bralci in prijatelji »Kresa« pošiljam fantovski pozdrav. Posebno vam, fantje, ki orjete ledino novo prebujajočim se fantovskim močem, kličem: korajžno in samozavestno na delo, da ne najde čas naše mladine nepripravljenosti. Ne klonite glave pred žrtvami dela, ampak odločno naprej, da dovedemo naše fantovske vrste na ono stopnjo upoštevanja in računanja vredno višino, kakor jim pred javnostjo pripada. Brez strahu z veseljem na delo, da bomo lahko javno pokazali svojo moč in sadove svojega dela. — Fant iz Zagreba.

Rovte pri Logatcu. Delo naših fantov v prosvetnem društvu je bilo pretekle zimo prav živahno. Čeprav smo naleteli včasih na precejšnje ovire in nasprotovanja. S pomočjo dekliškega krožka smo priredili v pretekli sezoni

precej predstav. Razven dekliskega krožka, ki jih je sam uprizoril, smo igrali Prvi april, Pogodba, Tihotapec in Revček Andrejček, ki ga je občinstvo prav z zadovoljstvom obiskalo. Imamo tudi sportni odsek, ki pa radi delovnih razmer ne more posebno delovati. Glavna naša naloga pa je, da si pridobimo kolikor mogoče naj-

več fantov. Kajti še mnogo jih je tudi pri nas, ki jim je več pijančevanje in pretepanje, kot pa pošteno fantovsko delo v naših društvih. Zato kliče naša mladina vsem bratom in sestram: delajmo in širimo naše prosvetno delo, da bomo postali močni kot hrast, ki se ne boji še tako močnega viharja.
I. S.

D R O B T I N E

SPORT

Jugoslovanski lahkootletski rekordi

Da bodo tudi naši čitatelji obveščeni o jugoslovanskih lahkootletskih rekordih, ki so deloma prav lepi, jih podajamo v celoti kakor sledi:

A) Moški rekordi:

1). Teki:

100 m: 11" Matz, Spahić (Hašk), Popović (BSK), Perpar (Primorje) v l. 1921 - 1923.

200 m: 22.6" Matz (Hašk) 1921.

400 m: 52" I. Rittig (Hašk) 1930.

800 m: 2:01.2' I. Rittig (Hašk) 1930.

1500 m: 4:14.2' Predanić (Concordia) 1930

3000 m: 9:31' Kregelj (Jadran) 1923.

5000 m: 16:19.6' Predanić (Concordia) 1930

10.000 m: 35:11.8' Koren (Marathon) 1930.

1 ura: 15.8325 km Koren (Marathon) 1930.

4×100 m: 44.4" reprezentanca Zagreba (Kallay B., Jamnicky, Buratović, Hellebrant) 1930.

400+300+200+100 m: 2:06.6' reprezentanca Jugoslavije (Valtrić, Jamnicky, Perpar, Močan) 1926.

800+400+200+200 m: 3:56.2' Jadran (Vončina, Pečnik, Praunseis, Kregelj) 1923.

800+400+200+100 m: 3:34.2' reprezentanca Jugoslavije (Rittig,

Ferenčak, Schreiber, Jamnicky) 1930

110 m (zapreke): 15.4" Buratović (Concordia) 1930.

400 m (zapreke): 59.6" Thaller (Marathon) 1930.

2) Skoki:

v višino z zaletom: 183 cm Buratović (Concordia) 1930.

v višino z mesta: 140 cm Jamnicky (Hašk) 1930.

v daljavo z zaletom: 683 cm Kallay B. (Marathon) 1930.

v daljavo z mesta: 304 cm Spahić (SSK Sarajevo) 1920.

troskok: 1371 cm Mioković (BSK) 1930.

ob palici: 352 cm Ferković (Hašk) 1927.

3) Meti:

krogla: 1411 cm Dr. Narančič (Concordia) 1930.

krogla obojerno: 2543 cm Dr. Narančič (Concordia) 1930.

disk: 4416 cm Ambrozy (Obilić) 1925.

disk obojerno: 7433 cm Dr. Narančič (Concordia) 1930.

kopje: 5843 cm Messner (Hašk) 1928.

kopje obojerno: 7367 cm Buratović (Concordia) 1930.

kladivo: 3880 cm Ferković (Hašk) 1929.

4) Hoja:

2000 m: 9:31.6' Dobrin (ASK) 1924.
3000 m: 14:26.2' Dobrin (ASK) 1925.

B) Damski rekordi

1) Teki:

60 m: 8.1" Šantel Duša (Primorje) 1924.
100 m: 13.4" M. Petričič (Hašk) 1930.
200 m: 28.6" Batelkova A. (Hašk) 1930.

80 m: zapreke): 13.9" Z. Stefanini (Hašk) 1930.

4×100 m (štafeta): 54" (Hašk) 1930.
4×60 m (štafeta): 33.4" (Primorje) 1924.

2) Meti:

krogla (4 kg): 1021 cm V. Neferovič (Hašk) 1930.
disk (1 kg): 3058 cm V. Neferovič (Hašk) 1930.
kopje (600 gr.): 2596 cm Z. Stefanini (Hašk) 1930.

3) Skoki:

v daljavo z zal.: 4935 cm D. Šantel (Primorje) 1926.
v višino z zal.: 146 cm Tratnik (Ilirija) 1928.

4) Troboj:

127.66 točk Z. Stefanini (Hašk) 1930.

Zanimanje za orodno telovadbo pri Nemcih zopet raste, kar dokazujejo tekme vrhunških telovadcev v zadnjih letih, posebno pa one, ki se je vršila dne 26. aprila t. l. v Essenu. Tekmovalo je 110 izbranih vrhunških telovadcev, ki so zelo presenetili gledalce s svojimi izredno finimi in drznimi vajami. Značilno je, da so bile vstopnice že 1 mesec pred tekmo razprodane. Tekmi je prisostvovala 10.000 glava množica od začetka do konca.

Lep uspeh slovenske plavalke na Dunaju. Dunajski atletski športni

klub WAC je priredil v dneh 11. in 12. aprila t. l. mednarodno plavalno tekmo, katere se je udeležila tudi gdč. Nada Lampretova, članica športnega kluba Ilirije. V 100 m prostem plavanju si je priborila 2. mesto v času 1:21' ter je obenem postavila nov jugoslovanski juniorski rekord. K uspehu, katerega moramo biti posebno slovenski športniki zelo veseli, iskreno čestitamo!

Prva olimpijada v novi dobi se ni vpeljala l. 1896. po baronu Coubertinu, kakor se splošno misli, ampak so že l. 1834. Švedi priredili v kraju Ramlösa v južni švedski olimpijska tekmovanja, ki so se l. 1836. na istem kraju ponovila. Ustanovili so tudi »olimpijsko društvo«, katerega namen je bil vzbuditi zanimanje za telesne vaje, da si tako vzgojijo zdrav in močan rod.

Katoliška telovadna zveza Nemčije (DJK) je priredila o binkoštnih praznikih prvo tekmovanje v mečevanju in sabljanju za državno prvenstvo. Prvi zmagovalec dobi prehodno darilo, ostali pa diplome in znake.

Italijanska sabljaška zveza. Predsednik italj. sabljaške zveze je prepovedal vsem sabljačem nastopiti pri sabljaških turnirjih z golim gornjim telesom. Zveza je namreč mnenja, da golo telo tudi vpliva na eleganco sabljanja.

Francija bo najbrže dobila za olimpijske igre, ki se vrše prihodnje leto v Ameriki, 7 milijonov frankov podpore od francoske vlade. Tako je predlagal vladi g. M. Morinaud, državni tajnik za telesno vzgojo.

Amerika je dobila dva milijona dolarjev (ca 112 milijonov dinarjev) podpore od nekega neimenovanega veleindustrijalca za pripravo svojih atletov za olimpijado v Los Angelesu. Za ta denar bi skoraj vse evropske

države poslale svoje najboljše sinove na zelenem polju v Ameriko.

Francosko vojaštvo se udeleži 53. zleta francoskih telovadcev, ki se vrši letos v Parizu. Vojaki bodo tudi tekmovali med seboj za prvenstvo in sicer na drogu, bradlji, v plezanju, v metanju granat, teku na 100 m, v plavanju in v prostih vajah.

Holandski telovadci se resno bavijo z mislijo, da odpošljejo svoje najboljše borce na prihodnjo olimpijado. Zaenkrat jim dela težkoče finančna stran in pa — kakor sami pišejo — slabi izgledi na uspeh z ozirom na Nemce in Švicarje.

Švicarski telovadci se še sedaj niso odločili za udeležbo na tekmi posameznikov za svetovno prvenstvo v orodni telovadbi, ki se vrši 11. in 12. julija t. l. v Parizu. Pravijo namreč, da je ta tekma zmes, obstoječa iz vaj na orodju in panog lahke atletike, ki ni ne tič ne miš (tekma obsega namreč: drog, bradljo, konja na šir, konja na vzdolž, kroge, plezanje, skok v višino, kroglo, tek na 100 m in prosto vajo). Švicarski telovadci so namreč znani kot najboljši orodni telovadci na svetu, ki so zmagali na zadnji olimpijadi v Amsterdamu. Lahke atletike švicarski orodni telovadci ne goje. Pri svojih tekmah imajo kak skok s palico (2.20 m) in skok v višino (1.20 m) ter gledajo pri tem predvsem na elegantno izvedbo. — Mi pa pravimo: Za naslov svetovnega prvaka mora biti tekma težka in vsestranska (torej tudi lahka atletika poleg orodja). To naj bi bil mešan 12-15erboj. Mnenja pa smo, da mora poleg tega biti za naslov svetovnega prvaka tudi tekma v orodni telovadbi, kjer je izključno telovadba na orodju, skoki čez konja in prosta vaja. Tako bi bilo torej dvoje vrst svetovnih prvenstev med telovadci. Če se imenuje letošnja

tekma v Parizu »tekma za svetovno prvenstvo v orodni telovadbi«, imajo Švicarji prav, ker to ni orodna tekma, ampak mešani 14erboj.

Razvoj telesne vzgoje pri čeških Orlih. V poslednjih letih se je pri čeških Orlih telesna vzgoja zelo razširila. V svoj program so prevzeli (poleg orodne telovadbe in lahke atletike) najrazličnejše športne panoge. V orliških krožkih so vpeljali ritmiko, katero goji 2655 oseb; lahko atletiko goji 4301 oseba in sicer 3234 moških ter 1067 žensk. Jezdi (na konjih) 873 članov, s kolesarstvom se bavi 458, s turistikom pa 1968 članov, smučarjev in smučark je 1479, drsalcev (obojege spola) 1858, plavalcev (obojih) 4011, z veslanjem se bavi 336 članov in članic. Poleg tega gojijo razne igre kakor: hazena (2018 oseb), volleyball (3869 oseb), tenis (216 oseb) itd. Dalje ima Orel še 560 izvežbanih članov in članic za prvo pomoč v nezgodah.

Česke Orlice bodo priredile letos III. zvezne tekme od 4. do 6. julija in sicer v Brnu ali Olomucu. Tekme se delijo v štiri dele. Prvi del pa se zopet deli v tekme v peteroboju in četveroboju. Peteroboj obsega: gimnastiko, gredi, metanje žoge (1 kg), skok v daljavo, in tek na 60 m. Četverboj obsega: vaje s palicami, skok v daljavo, suvanje krogle (4 kg) in metanje žoge (2 kg). Drugi del tekem je namenjen posameznicam, ki morejo tekmovali največ v treh panogah in sicer v: teku na 60 m, skoku v višino, skoku v daljavo, suvanju krogle (4 kg) in metanju 2 kg težke žoge z zanjko. Tretji del tekem obsega dve panogi: Volleyball in skok v daljavo z mesta. Tu tekmujejo vrste po 6 Orlic. Četrtri del tekem je namenjen plavanju.

Niels Bukh, katerega sistem telesne vzgoje je tudi pri nas več ali

manj znan, bo potoval letošnje leto s svojimi telovadci in telovadkinjami v Ameriko in na Japonsko, da bodo tudi tam pokazali svoj način telovadbe.

NOVE KNJIGE

Klic divjih gosi. Spisala Marija Ostenov, poslovenil Griša Koritnik. Izdala Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1931. Cena broš. Din 60, vez Din 75. — Ta roman je spisala 25 let stara pisateljica, ki je bila rojena na Norveškem, pa se je že s 3. letom preselila v Ameriko v Kanado, kjer se je v deželi izseljencev izoblikovala njena osebnost. Pisateljica nam v tem svojem prvem večjem delu riše življenje skandinavskih izseljencev v severovzhodnem ameriškem mestu. V središču pripovedovanja je družina Kaleba Gale. Zakopan v zemljo in njene zahteve, priznava samo njene koristi in postane tako mučilec in izkoriščevalec lastne družine, katere člani preživljajo vsak zase težko tragedijo med lastnim srcem in odvisnostjo od družinskega poglavarja in njegove volje. — Ime pisateljice se ravno radi tega romana že imenuje v vrsti najodličnejših svetovnih pisateljev. Zunanja oprema slovenske ske izdaje je elegantna.

Usodna preteklost. Spisal Maurice Constantin Weyer, iz francoščine prevedel Silvester Škerl. Izdala Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1931. (Str. 155). Cena broš. Din 26, vez. Din 38. — Weyer zavzema med sodobnimi francoskimi pisatelji posebno mesto. Kot izseljenec si je v Kanadi po dolgi borbi za obstanek napravil lepo posestvo, l. 1914 se je vr-

nil v domovino ter se boril na fronti ves čas svetovne vojne. Med tem se je njegovo bogato posestvo v Ameriki razteplilo in je zato po vojni ostal v Franciji, kjer je kot urednik malega tednika začel obnavljati svoje romane iz severoameriškega življenja. Njegovo najboljšo delo je pričujoči roman, ki ga toplo priporočamo zlasti za knjižnice.

Prehrana po najnovejših zdravstvenih načelih. Po spisih dr. med. Bircher-Bennerja in po zbirki kuharskih zapiskov ge. Berte Bonpbacher-Bircher v Zürichu, priredila Štefanija Humek, učiteljica gospodinjstva. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1931 (str. 224) cena Din 30, vez. Din 40. — Ta knjiga pomeni napredek v kuharski umetnosti v zdravstvenem oziru. Na podlagi zdravniških izjav, da je v današnji mesni prehrani marsikaj slabega in napačnega, je pisateljica v tej knjigi sestavila recepte za samo brezmesno-vegetarijansko prehrano. Knjiga spada sicer v kuhinjo, a če hočemo po njenih navodilih jesti, jo moramo kuhinji oskrbeti.

Nove pesmi. Jugoslovanska knjigarna je izdala l. 1930 tri zbirke novih pesmi za službo božjo, ki jih je zložil skladatelj dr. Fr. Kimovec, in sicer — 1.) **Trije spevi za javno službo božjo:** Pridi, sveti Duh, Pridi, Stvarnik, sveti Duh, Hvalnica - 150 psalm. 2.) **V zakramentu vse sladkosti** — Tantum ergo; 13 pesmi. 3.) **Pokropi me.** Osem spevov za kropljenje z blagoslovljeno vodo. Z ozirom na to, da je novi obrednik razen pri sv. maši pri vsej službi božji slovenski, te zbirke priporočamo pevskim zborom.

Izdaja in tiska Misijonska tiskarna, Domžale - Groblje. — Za urednika in izdajatelja Jožef Godina C. M., Groblje. — Za tiskarno Janko Strnad, Domžale.

MISIJONSKA TISKARNA DOMZALE GROBLJE

PRIPOROČA SLEDEČE SVOJE
ČASOPISE IN KNJIGE:

KATOLISKI MISIJONI

Letno 12 Din

TUJI SVET

Letno 8 Din

NAŠ LIST

Letno 12 Din

TABU

Posam. št. 2 Din

MISIJONSKI KOLEDAR

10 Din

MISIJONSKA KNJIŽNICA

Za posamezne zvezke raz. cene

ROČNA KNJIŽNICA

Zvezek po 2 Din

STRIC JAKA

12 Din

ROČNA KNJIŽNICA

NOVOST V SLOVENSKI
KNJIŽEVNOSTI!
V PRIROČNI OBLIKI!

Cena posameznega zvezka
2 Din.

Dosedaj so izšli sledeči zvezki:

1. Dr. J. Žagar: Pisma o popolni tolažbi. I. del
2. Dr. J. Žagar: Pisma o popolni tolažbi. II. del.
3. Dr. J. Žagar: Pisma o popolni tolažbi. III. del. (Posebno pismo trpečim.)
4. Pero Horn: O treznostni vzgoji.

Naslov:

**MISIJONSKA TISKARNA
DOMZALE**

BESEDE ŽIVLJENJA

Misli in molitve za fante

Velik prijatelj mladine, škof dr. Gregorij Rožman je napisal slovenskim fantom molitvenik. Iz svoje duše je zajel in od srca do srca povedal fantom fantovsko besedo za njihovo življenje. Pred molitvenim delom je zbral tehtne misli in jih podal v teh-le poglavjih:

- I. Bog in jaz
- II. Moja mlada leta
- III. Jez. Kr. naš kralj in prijatelj
- IV. Mar. najčist. vzor moškemu srcu
- V. Sin cerkve
- VI. V družini:
 1. Starši
 2. Bratje in sestre med seboj

3. Ko ustanavljaš last. druž.
- VII. Nosite Boga v svoj. telesu
 1. Skrb za dušo
 2. Skrb za telo
 3. O kako lep je čist rod
- VIII. Sam do sebe
- IX. Med ljudmi:
 1. Ljubezen do bližnjega
 2. Prijateljstvo

Fantje, berite, kar je za vas zapisano, in molite, kakor vam narekuje vaše fantovsko srce! Kdor molitvenik že ima, naj ga pokaže znancu in prijatelju, kdor ga pa še nima, naj ga takoj naroči

v Društveni nabavni zadrugi, Ljubljana, Ljudski dom,
v Jugoslovanski knjigarni ali pri Ničmanu v Ljubljani

Cena za vezan izvod z rdečo obrezo je Din 22; z zlato obrezo Din 30.

LJUDSKA POSOJILNICA

reg. zadruga z neomej. zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni davek plačuje hranilnica sama. — Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojsko iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog

Hranilne vloge znašajo nad 180 milijon. Din

EDINI
SLOVENSKI
ZAVOD
BREZ
TUJEGA
KAPITALA
JE



V lastni
novi palači na
vogalu
Miklošičeve in
Masarykove
ceste poleg
kolodvora

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA LJUBLJANA

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove in steklo proti razpoki in prelomu.
3. Sprejema v življenskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Zastopniki v vseh mestih in farah.